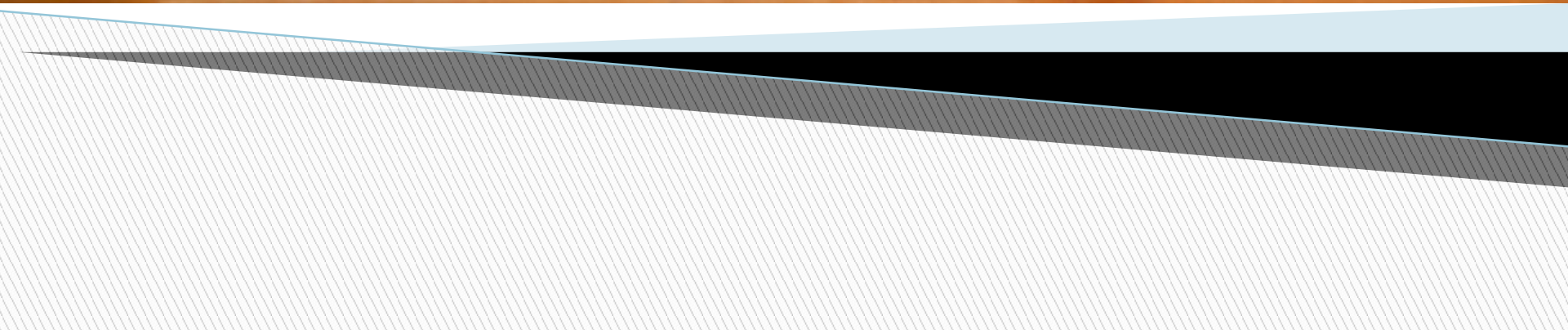
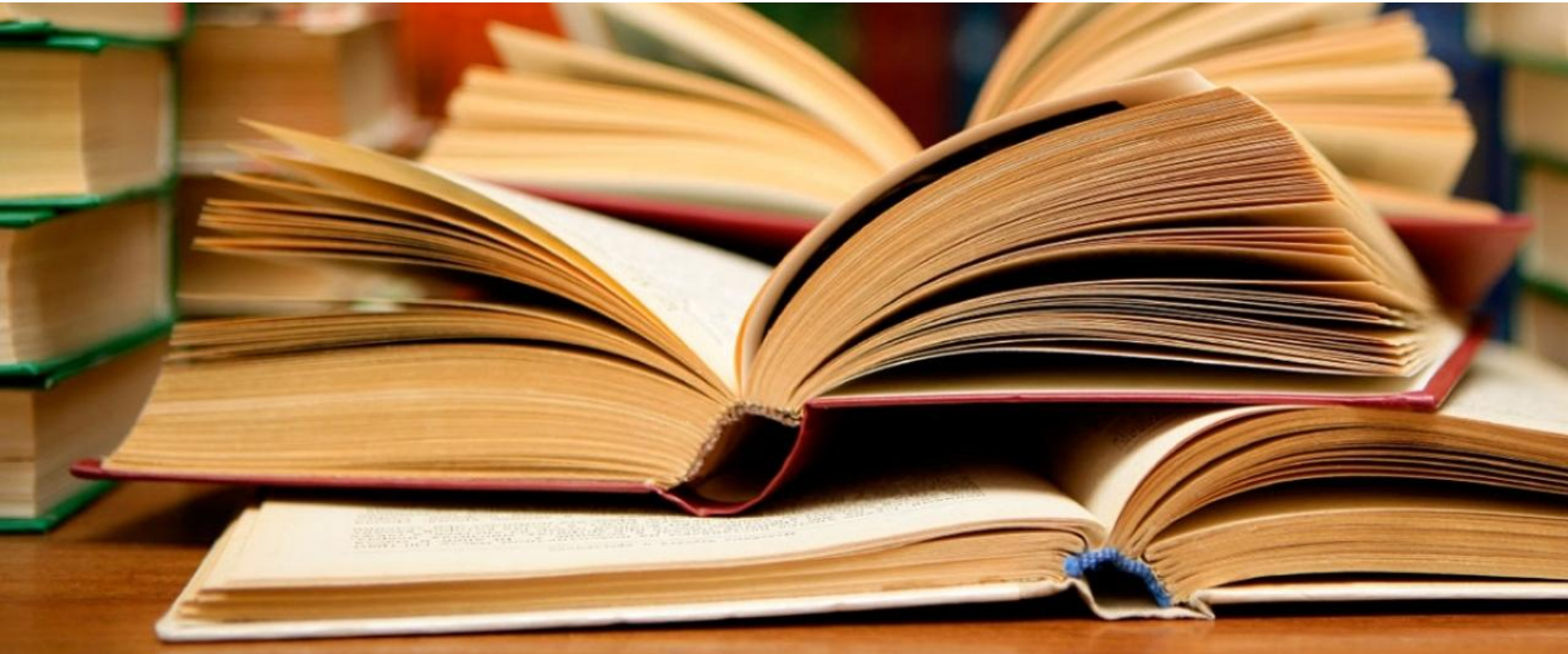

Elity polityczne

Pojęcie Elity Politycznej

Elita to zatem wyodrębniona, choć niekoniecznie w sposób sformalizowany, grupa przywódcza, stanowiąca wzór dla reszty społeczeństwa, kierująca jego życiem i określająca lub przynajmniej wpływająca na kierunek jego rozwoju; może być usytuowana w różnych segmentach struktury społecznej i niekoniecznie w oficjalnym establishmentie; szczególne znaczenie jednak przypisywane jest powszechnie elicie politycznej i elicie kulturalnej (intelektualnej).

Termin „elita” został wprowadzony do nauk społecznych przez V.Pareta.

W literaturze politologicznej i słownikach wyliczono 37 pełnych definicji „elity”. Podstawowymi metodami wyodrębniania elity politycznej są jednak:

1. Metoda **pozycyjna**- elitę polityczną tworzą osoby zajmujące strategiczne pozycje w państwie (prezydent, premier, pozostali członkowie rządu, parlamentarzyści itp.)
2. Metoda **reputacyjna**-elitę polityczną tworzą osoby, w mniemaniu opinii publicznej mają istotny wpływ na decyzje państwowe (przedstawiciele elity kulturalnej i naukowej, członkowie rodziny itp.)
3. Metoda **decyzyjna**- elitę polityczną tworzą osoby rzeczywiście podejmujące decyzje bądź mające na nie istotny wpływ.

Wątki elitystyczne można znaleźć w pracach Karla Mannheim'a, Harolda Lasswella, Lowella G. Fielda i Johna Higleya. Według **K. Mannheim'a**, w historii występowały trzy podstawowe kryteria selekcji elit:

- 1) kryterium **krwi**, na podstawie którego dobierały swoje elity społeczeństwa arystokratyczne,
- 2) kryterium **własności**, charakterystyczne dla społeczeństwa burżuazyjnego,
- 3) kryterium **osiągnięć**, łączące się z dwoma poprzednimi w okresach poprzedzających współczesną Mannheimowi demokrację.

Karl Mannheim

Elitaryzm a demokracja

W koncepcjach na temat elit politycznych często, jak można było zauważyć, pojawiał się problem relacji elit z demokracją. Koncepcje elitaryzmu (podzielane przez konserwatyzm i różne wersje myśli autorytarnej) głoszą, że poza równością w podstawowym wymiarze etycznym ludzie nie są sobie równi. Elitaryzm, powołując się na przesłanki naturalne, wyprowadza nierówność z niejednakowego wyposażenia ludzi w zdolności, umiejętności oraz cechy charakteru. Dlatego też nie można wszystkim przypisywać tych samych uprawnień politycznych. Zatem konkludowano, że **źródłem władzy nie są masy (nieelita) lecz elita, która jednakowoż ma obowiązek kierowania ludem i poświęcania się dla niego.**

Tendencje elitarystyczne występują w formach zakamufLOWANYCH, takich jak formuła „kierowniczej roli” monopartii w systemach komunistycznych albo jako demonstrowanie niechęci do „populizmu”, traktowanego w kategoriach „zagrożenia” dla demokracji. Z kolei, tezy o niesprzeczności elitaryzmu z demokracją bronią również zwolennicy prawicy liberalnej i demokratycznej, szczególnie anglosascy konserwatyści.

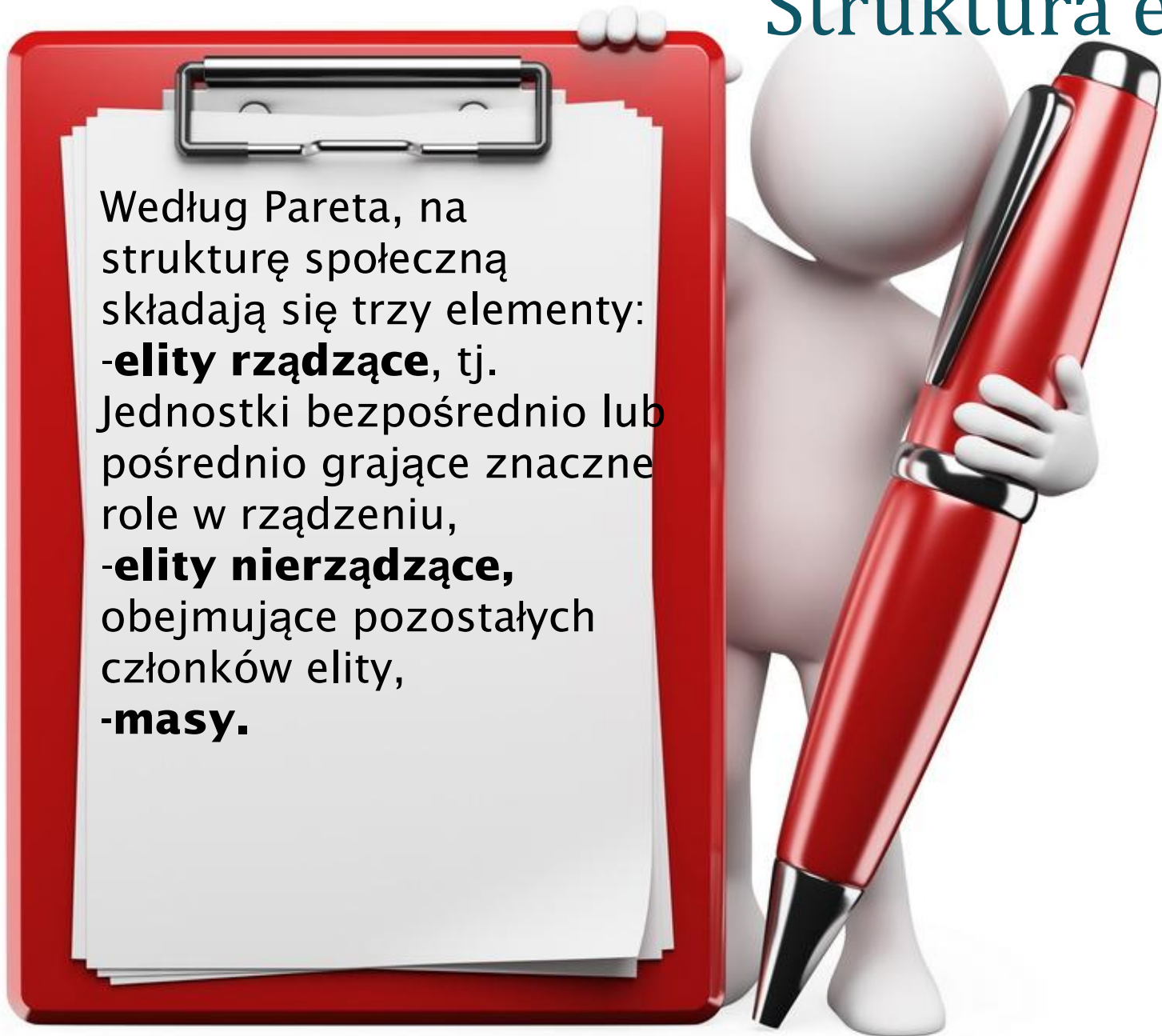

Zdaniem jednego z brytyjskich polityków: **„Elitaryzm i demokracja dają się pogodzić i są komplementarne; elitaryzm i demokracja służą sobie nawzajem, demokracja tworząc i pielęgnując różne elity, elita służąc demokracji i ożywiając ją poprzez utrzymywanie dynamizmu demokracji i poprzez zwalczanie jej skłonności do filistynizmu”.**

Struktura elit

Według Pareta, na strukturę społeczną składają się trzy elementy:

- elity rządzące**, tj. Jednostki bezpośrednio lub pośrednio grające znaczne role w rządzeniu,
- elity nierządzące**, obejmujące pozostałych członków elity,
- masy**.

R. Putnam, wychodząc z założenia, że elity są elementem struktury społecznej, skonstruował **model współczesnego społeczeństwa demokratycznego** ze względu na kryterium udziału obywateli w życiu politycznym. W tym ujęciu wyróżniono następujące kategorie społeczne:

1. Elita decyzji;
2. Elita wpływu;
3. Aktywiści polityczni;
4. Uważnie obserwujący życie polityczne;
5. Wyborcy;
6. Nieuczestniczący w życiu politycznym.

Typologie elit

W przedwojennej *Encyklopedii nauk politycznych*

K.Smogorzewski elity rządzące dzielił na dwie główne grupy: **idealistyczną, i realistyczną.**

Pierwsze- odwołują się do uczuć religijnych i partyotycznych.

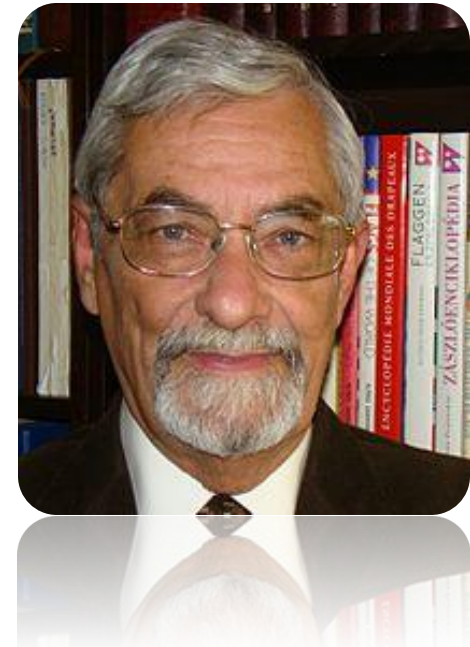
Drugie- stwierdzają, iż dar spekulacji przeważa nad więziami duchowymi.

Na charakter elity rzutuje jej stosunek do członków własnej grupy i stosunek do mas. W związku z tym Znamierowski wyróżnił **elitę pasożytniczą** (kastową) i **elitę rycerską**.

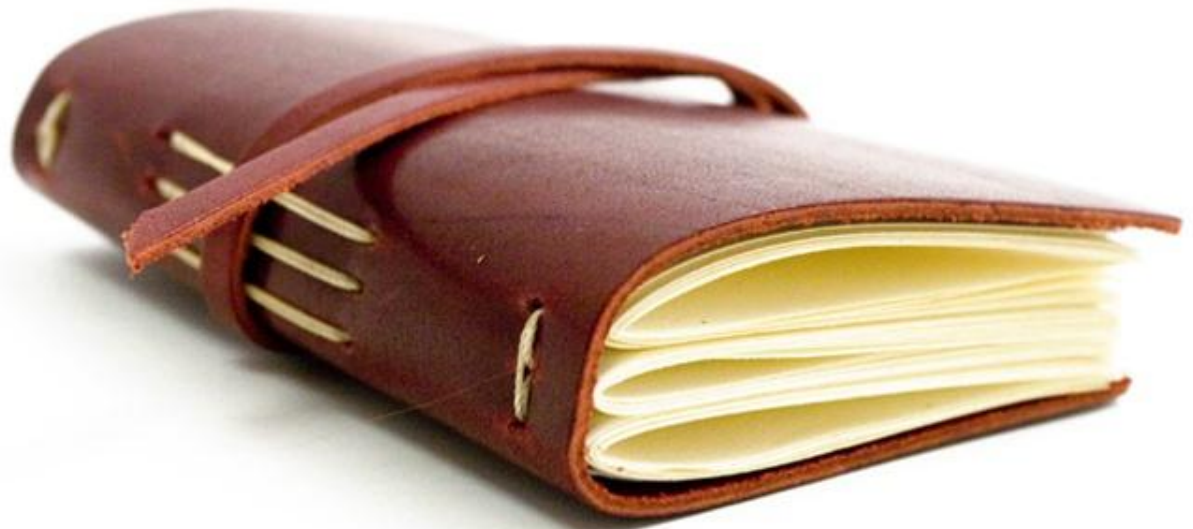
W przypadku tej pierwszej solidarność społeczną odczuwają jej członkowie jedynie w granicach swojej grupy. Masy są jedynie narzędziem realizacji interesów elity.

Stąd nawet dbałość o zaspokojenie potrzeb mas ma swoje źródło w egoistycznych motywach elit. Natomiast elita rycerska wykazuje wprawdzie postawę wyższości w stosunku do mas, ale jednocześnie uświadamia sobie obowiązki, jakie na niej spoczywają. Zdaniem Znamierowskiego, Ludzi wykazujących przynależność do elity rycerskiej jest niewielu, chociaż niewątpliwie występują w różnych rodzajach elit (zarówno w elicie walorów, majątku, rodowej, funkcji, zasługi).

Wnioski

Elity są trwałym elementem współczesnych społeczeństw. Dyskusje wokół elit toczą się obecnie w kontekście ich struktury (integracji), a więc zwłaszcza wokół problemu istnienia wielu elit (biznesu, administracji, świata artystycznego, wojska itp.) czy jednej elity o wspólnym interesie. Inne ważne kwestie
ze strony społeczeństwa
korzystnych także

ihkin_zizis.livelournal.com tachii.ru

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

